

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 150/2019-50

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpených advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 127/94 v období po právoplatnosti nálezú Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 383/08 zo 17. februára 2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom

Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 127/94 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 383/08 zo 17. februára 2009 porušené boli.

2. Okresnému súdu Žilina prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 127/94 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie každému v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Žilina je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 509,60 € (slovom päťstodevät' eur a šesťdesiat centov) na účet ich právnej zástupkyne Mgr. Eleny Szabóovej, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 150/2019-20 zo 17. decembra 2019 prijal na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľka v 1. rade“), [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ v 2. rade“), a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľka v 3. rade“, spolu ďalej len „s'ťažovatelia“), podľa § 56 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“), v časti namietajúcej porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 127/94 (ďalej len „napadnuté konanie“) v období po právoplatnosti nálezů ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 383/08 zo 17. februára 2009.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovatelia sa v napadnutom konaní, ktoré začalo na okresnom súde 8. februára 1994, domáhajú nároku na náhradu škody s príslušenstvom a nároku na pozostalostnú rentu voči zdravotníckym zariadeniam, ktoré mali byť zodpovedné za smrť [REDAKOVANÉ], manžela sťažovateľky v 1. rade, a otca sťažovateľov v 2. a 3. rade. Svoj nárok odôvodňujú objektívnou zodpovednosťou žalovaných za škodu spôsobenú konaním ich zamestnancov (lekárov), ku ktorej došlo nesprávnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti. Sťažovatelia sa z dôvodu pretrvávajúcich a opakujúcich prietáhov v napadnutom konaní dvakrát obrátili na ústavný súd so sťažnosťou namietajúcou zbytočné prietahy v napadnutom konaní. Ústavný súd nálezom sp. zn. I. ÚS 159/03 z 3. marca 2004 a nálezom sp. zn. III. ÚS 383/08 zo 17. februára 2009 vyslovil porušenie práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v napadnutom konaní a priznal im primerané finančné zadosťučinenie.

3. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti opísali priebeh napadnutého konania, ktoré bolo 2. februára 2019 právoplatne skončené, a to potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 152/2018 z 13. decembra 2018. Proti označenému rozsudku krajského súdu však sťažovatelia podali dovolanie, ktoré odôvodnili tým, že odvolací súd sa nevysporiadal s ich odvolacími námietkami a rozhodol v rozpore s platným právom a s judikatúrou dovolacieho súdu. Okresný súd výzvou z 5. júna 2019 vyzval sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku, proti ktorej sťažovatelia podaním z 18. júna 2019 namietali, že napadnuté konanie je od súdneho poplatku oslobodené. Okresný súd podaním z 24. júna 2019 sťažovateľom oznámil, že nebude požadovať

zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Sťažovatelia uvádzajú, že podľa ich zistenia sa spis okresného súdu 2. septembra 2019 nenachádzal na dovolacom súde. Poslednými dokumentami v elektronickom súdnom spise sú vyjadrenia žalovaných k dovolaniu, ich odoslanie žalobcom v súdnom spise registrované nie je, ani predkladacia správa dovolaciemu súdu. Podľa sťažovateľov je tak zrejmé, že spis okresného súdu sa ani pol roka po podaní dovolania nenachádzal na dovolacom súde.

4. Podľa sťažovateľov postupom, resp. nečinnosťou, neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené a naďalej sú porušované ich práva zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

5. Sťažovatelia sa v ústavnej sťažnosti domáhajú tiež priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 25 000 € pre každého, primeranosť ktorého odôvodňujú týmito skutočnosťami:

«V dôsledku porušenia práva na spravodlivý súdny proces bez zbytočných prieťahov sa sťažovateľom nedostalo ochrany v čase, kedy ju ako osobitne zraniteľné osoby potrebovali a boli na ňu existenčne odkázaní - teda sťažovateľka [REDAKOVANÉ] v čase, kedy po smrti manžela zostala sama s dvomi malými deťmi (s jedným z nich na rodičovskej dovolenke), a sťažovatelia [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] boli sami maloletými deťmi.

... Nielen súd porušovateľa, ale súdy všetkých troch inštancií, majú zo súdneho spisu vedomosť o tom, že sťažovateľka 1 [REDAKOVANÉ] bola už v čase podania žaloby čiastočne invalidná, a aj o tom, že sťažovateľ 3 [REDAKOVANÉ] bol zdravotne postihnutý (Morbus Down) - pre svoje ochorenie bol neskôr aj uznaný za plne invalidného.

... Po strate živiteľa rodiny sa sťažovatelia ocitli vo veľmi nepriaznivých životných podmienkach, ktoré často hraničili so zachovaním ľudsky dôstojného života, a namiesto toho, aby sa dočkali rýchleho a spravodlivého odškodnenia vo forme jednak „vrátenia“ nákladov na pohreb svojho otca a manžela (na ktoré si sťažovateľka 1 musela požičať) a jednak priznania pozostalostnej renty v správnej a v súlade so zákonom vyčíslenej výške, boli odkázaní najmä v čase maloletosti detí na pomoc rodiny a cudzích ľudí. V tomto nedôstojnom postavení sa ocitli aj vinou prieťahov v konaní.

... Doba konania pred súdom, ktorá k dnešnému dňu dosahuje 25 rokov a 7 mesiacov – od 8.2.1994, nie je žiadnym spôsobom obhájitelná, a je jednoznačným, hrubým a v právnom štáte... nepripustným a neakceptovateľným porušením práva na spravodlivé súdne konanie v primeranej lehote, a včasnej a účinnej ochrane práv sťažovateľov.

... V dôsledku prieťahov v konaní došlo aj k neodstrániteľnej a principiálne nereparovateľnej ujme sťažovateľov, spočívajúcej v pocitoch krivdy, nespravodlivosti a dlhoročnej nemožnosti dovolať sa svojich práv, ako sprievodného znaku porušovania základného práva, keď okrem nenahraditeľnej a finančne nevykompenzovateľnej straty, ktorá sťažovateľov postihla zavinenou smrťou otca, manžela, živiteľa, a ťaživej finančnej a sociálnej situácie museli vynakladať čas, energiu a prostriedky na domáhanie sa svojich oprávnených nárokov a odstraňovanie pochybení a nezákonnosti postupu označeného porušovateľa práv...»

6. Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd rozhodol o porušení v záhlaví označených práv sťažovateľov postupom a nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní, aby prikázal okresnému súdu „*konať vo veci vedenej pod spisovou značkou 16C 127/94 bez zbytočných prieťahov, a bezodkladne postúpiť vec na rozhodnutie dovolaciemu súdu*“ a aby im priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 25 000 € každému zo sťažovateľov a náhradu trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľov

7. Na základe výzvy ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti vyjadrila podpredsedníčka okresného súdu podaním sp. zn. 1 SprS 46/2020 zo 7. februára 2020 doručeným ústavnému súdu 4. marca 2020, ktorá okrem prehľadu úkonov súdu a strán v napadnutom konaní realizovaných v období po právoplatnosti ostatného nálezu ústavného súdu vo svojom vyjadrení k veci najmä uviedla:

„K skutkovej a právnej zložitosti sporu uvádzam, že predmetom konania na základe žaloby zo dňa 08.02.1994 podanej na Okresnom súde Žilina je nárok na náhradu škody s príslušenstvom a platenie renty voči žalovaným zdravotníckym zariadeniam z titulu

objektívnej zodpovednosti žalovaných za škodu , ako subjektov zodpovedných za úmrtie manžela žalobkyne v rade 1/ a otca žalobcov v rade 2/ a 3/, ku ktorej malo dôjsť nesprávnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti.

S prihliadnutím na predmet konania je možné konštatovať, že vzhľadom na rozsah vykonávaného dokazovania uvedený typ sporu patrí medzi skutkovo zložité právne veci spojené s rozsiahlym znaleckým dokazovaním, ktorého vykonanie ovplyvňuje priebeh dokazovania a celkovú dĺžku súdneho konania. Na základe podanej žaloby Okresný súd Žilina ako súd prvej inštancie prvýkrát rozhodol dňa 18.01.1999 medzitýmny rozsudkom vo vzťahu k základu žalovaného nároku voči žalovanému 2/ Nemocnica s poliklinikou Čadca, avšak na základe rozhodnutia odvolacieho súdu Krajského súdu v Žiline, uznesením zo dňa 31.08.1999 odvolací súd napadnutý medzitýmny rozsudok súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie so stanoviskom na ustálenie zodpovednosti žalovaných v rade 1/ a 2/ vo vzťahu k spôsobenej škode.

... Náročnosť prejednávanej veci vyplýva už zo samotného rozsahu spisového materiálu, počtu rozhodnutí súdov v danej veci a rozsahom odôvodnenia konečného rozhodnutia súdu prvej inštancie (81 strán textu). Vzhľadom na to, že aktuálne nedisponujem spisovným materiálom, ktorý by mi umožňoval podrobnejšie sa vyjadriť k dôvodom, ktoré ovplyvnili celkovú dĺžku konania a k prípadnému podielu strán, príp. súdu na prieťahoch v konaní a zákonný sudca sa k podanej ústavnej sťažnosti nevyjadril, ponechávam na posúdenie ÚS SR, či v konaní došlo k zbytočným prieťahom. Napriek uvedenému mám však za to, že doterajšiu dobu konania vedeného pred Okresným súdom Žilina, od momentu podania žaloby v roku 1994 do právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu dňa 02.02.2019, je možno považovať vo vzťahu k základnému právu sťažovateľov zaručenému čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru za neprimeranú. Vychádzam z toho, že k odstráneniu stavu právnej neistoty na strane sťažovateľov došlo až právoplatným rozhodnutím odvolacieho súdu zo dňa 13.12.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02.02.2019.

Keďže podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky stav právnej istoty nastáva až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu, v uvedenom smere hodnotím sťažnosť ako dôvodnú. Do akej miery konajúci súd zabezpečil

procesný postup v súdnom konaní na odstránenie stavu právnej neistoty na strane sťažovateľov, ktorí sa obrátili na Ústavný súd s návrhom na rozhodnutie, nechávam na posúdenie Ústavného súdu Slovenskej republiky. Uvedomujúc si, že ani skutková a právna zložitost' veci nezbavuje súd zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní, mám za to, že pokiaľ by Ústavný súd Slovenskej republiky napriek svojim doterajším rozhodnutiam v tejto právnej veci vzhliadol v postupe Okresného súdu Žilina ďalšie nedôvodné prietahy, navrhujem, aby súd pri rozhodovaní o poskytnutí primeraného zadostučinenia zohľadnil už priznané náhrady sťažovateľom zo strany ÚS SR ako aj schválenú dohodu medzi sťažovateľmi a Slovenskou republikou v konaní o sťažnosti pred ESLP. Ak by Ústavný súd SR dospel k názoru, že právo sťažovateľov na prejednanie veci v primeranej lehote bolo porušené, aby s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti obmedzil svoje rozhodnutie na deklarovanie tohto porušenia bez priznania ďalšej náhrady sťažovateľom.“

Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení zároveň uviedla, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v konaní o prijatej ústavnej sťažnosti.

8. K vyjadreniu okresného súdu zaujala na základe výzvy ústavného súdu stanovisko právna zástupkyňa sťažovateľov, ktorá vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 16. marca 2020 uviedla:

«K tvrdenej zložitosti veci:

Podstatná časť časovo náročného dokazovania - znalecké dokazovanie - bola ukončená pred rokom 2009, teda aj pred rozhodnutím medzitýmym rozsudkom. Po vyhlásení a následnom zrušení medzitýmneho rozsudku, rozhodnutí a jeho následnom potvrdení odvolacím súdom sa dokazovanie viedlo v rozsahu, ktorý zodpovedá „bežnému“ (majetkovému) sporu, a ktorá nijako neodôvodňuje ďalších 10 rokov trvania konania. Od 11.5.2011 súd rozhodoval prakticky len o výške plnenia, nie o odborných medicínskych otázkach: tieto boli vyriešené pred medzitýmym rozsudkom.

2) Dĺžka rozhodovania (len) o výške škody, pri ustálených podmienkach konania – ustálená aktívna a pasívna legitímácia, určený podiel zodpovednosti každého z pasívne legitímovaných, žiadna zmena strán sporu (nástupníctvo, zámena a pod.)- trvajúca v podstate do 2.2.2019 sa výrazne vymyká zo štandardnej dĺžky konania aj v bežnom

majetkovom spore, nieto ešte v spore týkajúcom sa zabezpečenia pozostalých po strate otca a živiteľa rodiny, teda v spore de facto sociálneho charakteru.

3) Počet rozhodnutí súdu v danej veci, na ktorý poukazuje pani podpredsedníčka OS Žilina, nie je dôkazom náročnosti prejednávanej veci, ba práve naopak: ak by rozhodnutia súdu prvej inštancie boli správne a zákonné, nebol by dôvod na ich rušenie a vrátenie veci na opätovné rozhodnutie. Sťažovatelia teda zastávajú opačný názor – práve nekoncentrované a nesprávne rozhodovanie bolo jedným z dôvodov, ktoré konanie neúmerne predĺžili.

4) Ak Okresný súd Žilina poukazuje na rozsah písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvej inštancie, upozorňujeme na to, že už v ústavnej sťažnosti sťažovatelia uvádzali, že významná časť rozsudku je systémom copy&paste vložená výpočtová časť z podania žalobcov-sťažovateľov, a tomuto tvrdeniu ani sám Okresný súd Žilina vo svojom vyjadrení neoponoval, ani ho nepoprel, ani nespochybnil. Ďalšia časť rozsudku je zhrnutím prednesov, podaní a vyjadrení strán sporu, a teda samotné odôvodnenie tvorí výrazne menšinovú časť rozsudku. Ani rozsah odôvodnenia teda nie je tým pravým, skutočným, legitímnym a ospravedliteľným dôvodom, ktorý by odôvodňoval polročný odstup od vyhlásenia rozsudku po jeho písomné doručenie.

5) ... Preto rozsah rozsudku nemôže odôvodniť nevypracovanie písomného vyhotovenia rozsudku ani v zákonnej lehote (05.07.2015), ani v predĺženej lehote - september 2015, ale až v decembri 2015, po viacerých písomných urgenciách sťažovateľov.

6) Samotné doručenie rozsudku súdu prvej inštancie sťažovateľom v tzv. signálnom termíne obetí, teda v čase, ktorý je pre pozostalých obzvlášť citlivý - v čase vianočných sviatkov, a to tak, aby lehota na podanie odvolania plynula práve počas týchto sviatkov, sa javí aj ľudsky nepochopiteľné, necitlivé a zraňujúce voči sťažovateľom.

7) K zrušeniu rozsudku súdu odvolacieho (9Co/93/2016 zo dňa 30.6.2016 Najvyšším súdom SR (1Cdo/218/2016 zo dňa 26.9.2017) došlo bez meritórneho preskúmania, a to z dôvodov procesných, v zmysle v tom čase platného rozhodnutia Veľkého senátu NS SR o prioritě procesných dovolacích dôvodov, a to pre absenciu úkonov, ktoré zákon v súvislosti s odvolacím konaním zveruje súdu prvej inštancie. Preto aj čas od vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie do právoplatnosti (v poradí druhého) rozhodnutia

odvolacieho súdu, teda od 5.7.2015 do 2.2.2019 je obdobím prietahov, ktoré sú zapríčinené nesprávnou resp. nesústreďenou činnosťou súdu prvej inštancie pri výkone verejnej moci.

8) Za ďalšie obdobie prietahov označujú sťažovatelia čas vymedzený ako začiatkom dňom 31.3.2019 (podanie dovolania, druhého v poradí) a ako koncom dňom postúpenia ich dovolania Najvyššiemu súdu SR. Dátum postúpenia veci súdom prvej inštancie dovolaciemu súdu im známy nie je, o postúpení ich dovolania (po takmer roku od jeho podania) sa dozvedeli sťažovatelia len aktuálneho vyjadrenia označeného porušovateľa práv. Predkladacia správa sa nenachádza ani v elektronickom súdnom spise. Nachádza sa však v ňom korešpondencia, podľa ktorej dovolanie, podané 31. 3 .2019, súd doručoval na vyjadrenie žalovaným až v júli 2019. Tento postup súdu sa javí sťažovateľom nielen ako oneskorený, ale aj ako nelogický – keď súd nevyužil na doručovanie mesiace apríl až jún, ale „počkal“ si s doručovaním až na dovolenkové obdobie.

9) Ústavnému súdu SR sťažovatelia zdokladovali postup pri zjavne excesívnom vyrubovaní súdneho poplatku, a priloženou e-mailovou správou dokladujú aj fakt, že ešte dňa 27.11.2019 sa spis na dovolacom súde nenachádzal, a teda „bezodkladnosť“ podľa § 437 CSP, v interpretácii porušovateľa práv, k ultimiu novembra zodpovedal ôsmim kalendárnym mesiacom. S určitosťou nebol však súdny spis s dovolaním sťažovateľov postúpený dovolaciemu súdu pred podaním ústavnej sťažnosti.

...

11) Sťažovatelia poukazujú na to, že vo veci sa vedie elektronický súdny spis, v ktorom je dostupná časť súdneho spisu, a ďalšiu časť súdneho spisu je možné posúdiť z registra spisu resp. iných aplikácií. Preto nie je zrejmé, prečo sa súd nevyjadril aspoň k tej časti konania, ktorú z týchto podkladov a zdrojov posúdiť môže.

12) Sťažovatelia berú na vedomie stanovisko pani podpredsedníčky OS Žilina, ktorým ona sama priznáva existenciu prietahov v konaní. Ani takéto zadostučinenie (aj keď priame ospravedlnenie sťažovateľom vo vyjadrení absentuje) však nie je postačujúcim odčinením desiatich rokov trvania konania po OPAKOVANOM ústavnom náleze, osobitne nie s prihliadnutím na druh prejednávanej veci (sociálny nárok), s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania presahujúcu obdobie 25 rokov, a tiež s prihliadnutím na druh rozhodovanej veci a význam konania a včasného rozhodnutia pre sťažovateľov.

13) *Vo vzťahu k priznaniu finančného zadosťučinenia sťažovateľa k dôvodom, ktoré uvádzali priamo v ústavnej sťažnosti, dodávajú:*

- prvý v konaní, ktorý prietahy spôsobil, bol sudca p. Mgr. Dulačka. S krátkym časovým odstupom po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 159/03 (presnejšie dňa 13.9.2004) bol sudca preložený na súd vyššieho stupňa – Krajský súd v Žiline,

- ďalšou zákonnou sudkyňou bola p. JUDr. Martinčeková, ktorá bola na súd vyššieho stupňa - Krajský súd v Žiline, preložená rozhodnutím Súdnej rady zo dňa 8.9.2009, teda cca pol roka po náleze ÚS SR sp.zn. III. ÚS 383/08.

- ako sa sťažovateľa dočítali na internete, voči ďalšej zákonnej sudkyňi bol podaný návrh na disciplinárne konanie práve za prietahy v ich veci. Návrh smerujúci proti sudkyňi však bol zobrať späť, dôvod späťvzatia sťažovateľa nepoznajú.

Podľa začiatočných písmen mena a priezviska v tejto písomnosti ide o tú istú zákonnú sudkyňu, ktorá nepovažuje za povinnosť sa vyjadriť k aktuálnej ústavnej sťažnosti.

14) *Vychádzajúc z vyššieuvedenej rekapitulácie, navrhujú sťažovateľa zohľadniť pri rozhodovaní o spôsobe zadosťučinenia za porušenie svojich základných práv aj bezmocnosť a beznádej, ktorej boli a dodnes sú vystavení pri kolízii so súdnym systémom, vidiac, že jeho predstavitelia, ktorí sa na porušení ich práv priamo podieľali, sú namiesto postihu "povýšení", resp. nepotrestaní, a tak jediní, ktorí sú dlhodobo a priamo poškodení vzniknutou situáciou, sú práve a iba sťažovateľa. Preto trvajú na svojom návrhu, formulovanom v ústavnej sťažnosti, aj vo vzťahu k priznaniu primeraného finančného zadosťučinenia. Navrhujú tiež, aby Ústavný súd pri rozhodovaní o výške zadosťučinenia zvažil takú výšku zadosťučinenia, ktorá bude vo vzťahu k súdu, ktorý nerešpektoval opakovaný príkaz ÚS SR, výraznou motiváciou konať nielen vo veci sťažovateľov, ale aj vo všetkých rozhodovaných veciach s rešpektovaním tak základných práv strán sporu, ako aj príkazov Ústavného súdu, a ktorá tak bude okrem satisfakčnej funkcie voči sťažovateľom plniť aj sankčnú a súčasne preventívnu a do budúcnosti motivačnú úlohu voči porušovateľovi práv.*

9) Zároveň sťažovatelia pokladajú otázku, či by rovnaká zhovievavosť, akú porušovateľ práva navrhuje vo vzťahu k vlastným pochybeniam, bola akceptovateľná pri viac ako dvadsaťpäťročnom rozhodovaní o akejkoľvek inej dôchodkovej alebo sociálnej dávke – pretože bez pochybností je predmetom konania nárok obdobný nároku dôchodkovému, s účelom materiálne zabezpečiť členov rodiny v prípade úmrtia živiteľa rodiny. V dôsledku nerozhodnutia v primeranej lehote sa sťažovatelia svojho nároku nedomohli včas: čiastočné priznanie nároku po 25 rokoch sa miňa efektom, princípom a účelom, ktorý zákonodarcu viedol k zakotveniu inštitútu pozostalostnej úrazovej renty... do právneho poriadku – teda poskytnúť finančnú pomoc a kompenzáciu pozostalým po strate živiteľa. Tomuto úmyslu zákonodarcu s určitosťou nezodpovedá (čiastočné) priznanie nároku „dieťaťu“ vo veku 30 rokov, ktoré v čase začatia sporu bolo 5-ročným dieťaťom!

10) Pri zvažovaní o priznaní či nepriznaní finančného zadosťučinenia a jeho výške navrhujú sťažovatelia v 2. a 3. rade zohľadniť aj skutočnosti, opísané v ich ústavnej sťažnosti, a to, že v dôsledku nekonania (konania s prietiahmi) Okresného súdu Žilina sa ich životný štandard zredukoval na sociálne neúnosnú mieru, neporovnateľnú s (kompletnou) priemernou rodinou v rovnakom mieste a čase, pričom sťažovateľka 1 rodine vzhľadom na svoje zdravotné obmedzenie (čiastočná invalidita, pohybové problémy, postihnutie osového aparátu) nemohla obom deťom (z toho jedno so špecifickým postihnutím – Morbus Down, vyžadujúcim celodennú starostlivosť a nepretržitý dohľad) nahradiť stratu príjmu otca svojou pracovnou aktivitou.

11) Sťažovatelia trvajú na podanej ústavnej sťažnosti v časti konštatovania porušenia práv (bod 1 petitu), priznania finančného zadosťučinenia (bod 3 petitu) a priznania náhrady trov konania pred Ústavným súdom SR (bod 4 petitu).

V bode 2 petitu, ktorým sa domáhali uloženia bezvýhradnej povinnosti porušovateľovi práv postúpiť ich písomne podané dovolanie dovolaciemu súdu, navrhujú, aby Ústavný súd SR rozhodol podľa... stavu platného v čase rozhodnutia...»

8.1 Právna zástupkyňa sťažovateľov sa vo svojom stanovisku nevyjadrila k možnosti upustenia od ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti, v ústavnej sťažnosti však sťažovatelia uviedli, že „ak Ústavný súd prijme sťažnosť na ďalšie konanie a usúdi,

že od prejednávania veci v prítomnosti zúčastnených strán nie je možné očakávať ďalšie objasnenie veci, vzdávajú sa práva na verejné prejednanie a súhlasia s tým, aby Ústavný súd o sťažnosti rozhodol na základe obsahu súdneho spisu, ústavnej sťažnosti a písomných vyjadrení účastníkov konania“.

9. Ústavný súd preto so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

15. Sťažovatelia sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období po právoplatnosti ostatného nálezu ústavného súdu.

16. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

17. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

18. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala

predtým z niektorých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), a to § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1 OSP, ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

19. V zmysle čl. 17 CSP *„súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“* a v zmysle § 157 ods. 1 CSP *„súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“*.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

20. Ústavný súd vychádzajúc z petitu ústavnej sťažnosti, ako aj zo stavu napadnutého konania, ktoré v čase doručenia ústavnej sťažnosti (16. októbra 2019) bolo právoplatne skončené, konštatuje, že predmetom ústavno-právneho prieskumu už nemôže byť tá časť napadnutého konania po právoplatnosti ostatného nálezu ústavného súdu, ktoré skončilo potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 152/2018 z 13. decembra 2018, keďže týmto bol nastolený stav právnej istoty sťažovateľov do času, kým nebude rozhodnuté o ich mimoriadnom opravnom prostriedku – dovolaní. Ústavný súd sa preto pri posúdení opodstatnenosti ústavnej sťažnosti zaoberal tou časťou napadnutého konania, ktorá začala podaním dovolania sťažovateľov a v rámci ktorej okresný súd koná ako súd prvej inštancie v konaní o dovolaní, a ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhoviel (bod 5 výroku nálezu).

21. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup

samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľov.

22. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania je nárok na náhradu škody spôsobenej na zdraví a nárok na pozostalostnú rentu, t. j. vec, ktorej povaha si vyžadovala osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania.

23. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že v konaní o dovolaní okresný súd ako súd prvej inštancie nekoná o merite veci, realizuje iba rutinné procesné úkony súvisiace s prípadným odstraňovaním väd dovolania, s vyrubení súdneho poplatku za dovolanie, prípadne rozhoduje o návrhu na oslobodenie od súdneho poplatku. Následne vykonáva úkony spojené s doručovaním dovolania protistrane a vyjadrení k dovolaniu dovolateľovi. Zdlhavý priebeh tejto fázy konania preto nemožno ospravedlniť faktickou či právnou zložitosťou veci.

24. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným priesťahom. Na ťarchu sťažovateľov z pohľadu zbytočných priesťahov v napadnutom konaní možno pripísať len skutočnosť, že právna zástupkyňa sťažovateľov v dovolacom konaní nepredložila riadne splnomocnenie, pričom tento nedostatok musel okresný súd odstraňovať opakovanou výzvou.

25. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných priesťahov v napadnutom konaní, a to v období po rozhodnutí odvolacieho súdu 13. decembra 2018, pričom zistil v postupe okresného súdu jeho nečinnosť, ale aj neefektívnu a nesústredenú činnosť, ktoré tiež môžu zapríčiniť porušenie ústavou

zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

26. Z predloženého súvisiaceho spisu okresného súdu vyplýva, že po rozhodnutí odvolacieho súdu bol spis 23. januára 2019 vrátený okresnému súdu, ktorý doručoval rozhodnutie o odvolaní sporovým stranám. Dňa 2. apríla 2019 s'ťažovatelia podali dovolanie. Okresný súd 4. apríla 2019 vyzval právnu zástupkyňu s'ťažovateľov na predloženie riadneho splnomocnenia na zastupovanie v dovolacom konaní. Právna zástupkyňa s'ťažovateľov 15. apríla 2019 predložila splnomocnenie na zastupovanie s'ťažovateľov. Dňa 15. mája 2019 okresný súd opäť vyzval právnu zástupkyňu s'ťažovateľov na predloženie riadneho splnomocnenia, ktoré bolo predložené ako elektronické podanie bez osvedčovacej doložky. Dňa 27. mája 2019 právna zástupkyňa s'ťažovateľov doručila originál splnomocnenia. Dňa 5. júna 2019 okresný súd vyzval s'ťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku. Dňa 14. júna 2019 s'ťažovatelia namietali nezákonnosť výzvy na zaplatenie súdneho poplatku, keďže od tejto povinnosti sú zo zákona oslobodení. Okresný súd podaním z 24. júna 2019 s'ťažovateľom oznámil, že zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie nebude požadovať ani ho vymáhať z dôvodu zákonného oslobodenia od jeho platenia. Zároveň vyzval žalovaných na vyjadrenie sa k podanému dovolaniu v lehote 10 dní. Dňa 1. júla 2019 žalovaný v 1. rade požiadal o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k dovolaniu do 31. júla 2019. Dňa 22. júla 2019 žalovaný v 2. rade doručil vyjadrenie k dovolaniu. Okresný súd 24. októbra 2019 zaslal dovolanie žalovaného v 2. rade žalobcom a žalovanému v 1. rade na vedomie. Dňa 19. decembra 2019 bol spis spolu s dovolaním predložený dovolaciemu súdu.

27. Ústavný súd predovšetkým poukazuje na to, že dĺžka trvania konania okresného súdu ako súdu prvej inštancie v dovolacom konaní v trvaní viac ako 8 mesiacov je sama osebe neprimeraná a v kontexte 25 rokov trvajúceho konania nadobúda ústavnoprávnu relevanciu. Okresný súd bol v dovolacom konaní nečinný najmä v období, počas ktorého zabezpečoval vyjadrenia žalovaných k podanému dovolaniu s'ťažovateľov. Pasivitu okresného súdu v trvaní 4 mesiacov i jeho nesústredenú činnosť, ktorú preukazuje výzva na zaplatenie súdneho poplatku pri osobnom oslobodení s'ťažovateľov od súdneho poplatku,

nemožno vo veci vyznačujúcej sa extrémnou reštanciou hodnotiť inak ako zbytočné prietahy v konaní a nesplnenie povinnosti bezodkladne predložiť vec dovolaciemu súdu vyplývajúcej z § 437 CSP. Opakované vyslovenie porušenia práv sťažovateľov postupom okresného súdu v napadnutom konaní v predošlých nálezoch ústavného súdu a jeho príkaz konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov totiž vyžadoval od okresného súdu, aby napadnutému konaniu venoval zvýšenú pozornosť, čo sa však v okolnostiach preskúmaného prípadu nestalo. Zabezpečenie rutinného procesného manažmentu spadajúceho podľa procesného práva pred predložením dovolacej veci dovolaciemu súdu do právomoci okresného súdu nemôže trvať osem a pol mesiaca, a to navyše v situácii, keď jedna z dôležitých procesných podmienok (splnenie poplatkovej povinnosti) vykazujúcich pri odstraňovaní potenciál spomalenia postupu súdu vzhľadom na okolnosti veci dokonca odpadla. Ústavný súd posudzovaný postup okresného súdu hodnotí ako znásobujúci už aj tak hlbokú právnu neistotu sťažovateľov, keďže základné konanie vo veci trvalo 25 rokov.

28. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v posudzovanej časti napadnutého konania došlo k prietahom, ktoré boli spôsobené najmä nečinnosťou a neefektívnou (nesústredenou) činnosťou okresného súdu a jeho postupom v dovolacom konaní. Z uvedených dôvodov ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

29. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

30. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

31. Ústavný súd bez toho, aby prejedikoval výsledok dovolacieho konania, postupoval podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde a prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu), a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že povinnosť doručiť rozhodnutie o dovolaní sporovým stranám zaťažuje okresný súd.

32. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

33. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

34. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

35. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

36. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti žiadali o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 25 000 € pre každého z nich, čo odôvodnili doterajšou celkovou dĺžkou napadnutého konania, v dôsledku ktorej došlo „*k neodstrániteľnej a principiálne nereparovateľnej ujme sťažovateľov, spočívajúcej v pocitoch krivdy, nespravodlivosti*

a dlhoročnej nemožnosti dovolať sa svojich práv..., keď okrem nenahraditeľnej a finančne nevykompenzovateľnej straty... a ťaživej finančnej a sociálnej situácie museli vynakladať čas, energiu a prostriedky na domáhanie sa svojich oprávnených nárokov a odstraňovanie pochybení a nezákonnosti postupu označeného porušovateľa práv“.

37. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

38. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti veci.

39. Vzhľadom na dĺžku posudzovanej doby napadnutého konania, v ktorom okresný súd už nevykonával úkony vo veci samej, ale len rutinné procesné úkony v dovolacom konaní, na jeho neodôvodnenú nečinnosť a nesústreďený postup, berúc do úvahy aj reštančný charakter veci a okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie sumy 500 € každému sťažovateľovi za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

40. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

41. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom a ktoré sťažovatelia uplatnili v sume 509,60 €.

42. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2019 (prevzatie a prípravu zastúpenia, písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 163,33 €, t. j. spolu 326,66 €, čo po znížení o 50 % (§ 13 ods. 2 vyhlášky) predstavuje sumu 163,33 € u jedného sťažovateľa. Spolu s režijným paušálom za dva úkony [2 x 9,80 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky)] predstavuje odmena sumu 509,60 €. Trovy právneho zastúpenia boli preto priznané v sťažovateľmi požadovanej sume.

43. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

44. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2020

Martin Vernarský
predseda senátu